

## ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ

Онищенко С.В., к.пед.н., доцент

Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, Україна

Однією з перспективних тенденцій модернізації і реформування системи вищої професійної освіти є висунення компетентнісного підходу як найбільш пріоритетного при підготовці майбутнього фахівця. Компетентнісний підхід є елементом Болонського процесу. Він реалізований в більшості європейських країн на рівні національних освітніх стандартів. Як визначає О. Андреев [1], з відносно локальної педагогічної теорії даний підхід поступово перетворюється на суспільно значиме явище, що претендує на роль концептуальної основи політики, що проводиться у сфері освіти, як державою, так і впливовими міжнародними організаціями, включаючи, зокрема, Європейським союзом.

Компетентнісний підхід в професійній освіті полягає в оволодінні і розвитку у студентів набору ключових компетенцій, які визначають його успішну адаптацію в суспільстві. На відміну від терміну «кваліфікація», компетенції включають окрім суто професійних знань і умінь, що характеризують кваліфікацію, такі якості, як ініціатива, співпраця, здібність до праці в гурті, комунікативні здібності, вміння вчитися, оцінювати, логічно мислити, відбирати і використовувати інформацію, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) в своїй професійній діяльності. Вказані якості особливо важливі при формуванні професійної компетентності майбутніх учителів технологій. Однією із значимих компетенцій таких фахівців повинна стати здібність до саморозвитку, самоосвіти, готовність вчителя до педагогічної діяльності в умовах інформатизації освіти. У цих умовах здатність педагога використовувати засоби інформатизації і інформаційні технології для вирішення професійних завдань стає одним з компонентів його професійної компетентності. У сучасній педагогічній літературі при визначенні рівня професійної діяльності вчителя у сфері використання ІКТ використовується термін «ІКТ-компетентність».

В даний час існують різні підходи до визначення поняття «ІКТ-компетентність вчителя». Одні автори, називаючи дану компетентність «інформаційною культурою педагога», вважають її однією із складових загальної культури, пов'язаної з функціонуванням інформації в суспільстві (Л. Глухова, І. Овчиннікова і ін.). Інші розуміють під ІКТ-компетентністю сукупність знань, навичок і умінь, що формуються в процесі навчання і самонавчання інформаційним технологіям, а також здібність до виконання педагогічної діяльності за допомогою інформаційних технологій (Е. Хеннер, О. Шестаков).

ІКТ-компетентність вчителя технологій в нашому розумінні представляється як системна властивість особи суб'єкта, що характеризує його здатність:

- самостійно отримувати, оцінювати і створювати нову інформацію;

- моделювати і проектувати об'єкти і процеси, у тому числі – власну індивідуальну діяльність;
- вирішувати освітні завдання, направлені на навчання, розвиток і виховання нових членів інформаційного суспільства;
- використовувати в своїй професійній діяльності сучасні ІКТ, що забезпечують підвищення ефективності навчального процесу.

У роботах педагогів (Н. Радіоною, А. Тряпичиной і ін.) відмічено, що «основний напрям оновлення професійної освіти у сучасному світі полягає в знаходженні шляхів забезпечення діяльнісної позиції в процесі навчання, сприяючі становленню досвіду цілісного системного бачення професійної діяльності, системної дії в ній, вирішення нових проблем і завдань» [2].

Діяльнісний підхід, на думку А. Шамшуриной, дозволяє «створити умови для формування активності студентів за рахунок роботи в співпраці, за допомогою включення майбутніх педагогів в професійну педагогічну діяльність з врахуванням їх минулого досвіду» [3]. Таким чином, освітня діяльність в процесі формування ІКТ-компетентності майбутнього вчителя технологій має бути наближена до реальної діяльності шкільного педагога по використанню інформаційно-комунікаційних технологій в навчанні.

#### **Література**

1. Андреев А.Л. Компетентностная парадигма в образовании: опыт философско-методологического анализа педагогика // Педагогика. – 2005. – № 4. – С.19–26.
2. Радионова Н.Ф., Тряпичина А.П. Компетентностный подход в педагогическом образовании // Электронный научный журнал «Вестник Омского государственного педагогического университета», выпуск 2006.
3. Шамшурина А.А. Модель формирования информационно-коммуникационной компетентности будущего учителя // Известия Российского государственного педагогического университета имени А.И.Герцена. - СПб., 2009. – № 112. – С.216.